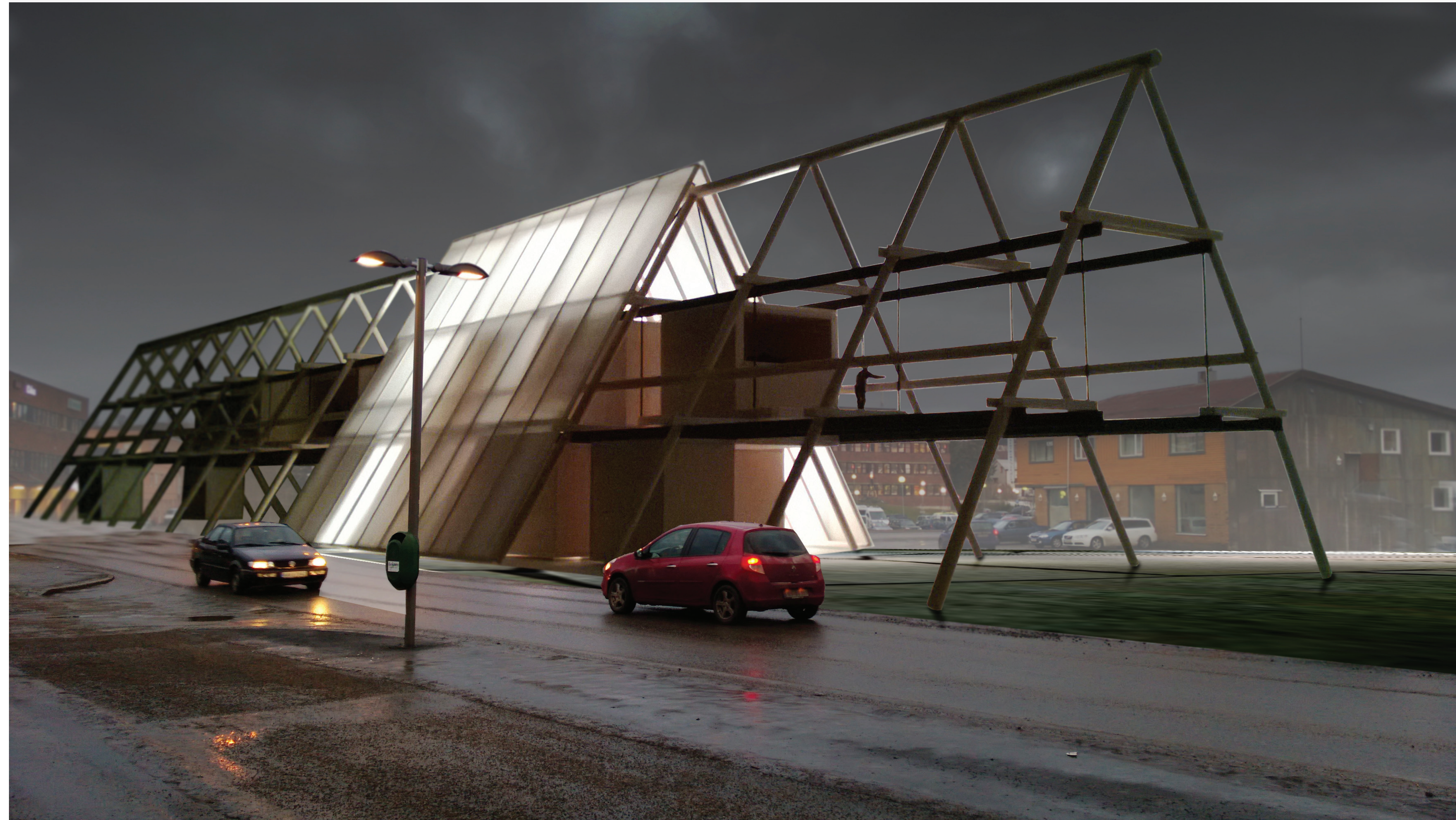

EXTREME SPORTERS HUB LOFOTEN

møteplass for mennesker i flyt

FISKERNE VAR DE FØRSTE EKSTREMSPORTUTØVERNE

Fiskere i åpne båter, i samspill og kamp med elementene, var for mange hundre år siden de første ekstrem sportutøvere i Lofoten. De kom for å delta i verdens største torskefiske, som samlet fiskere fra hele landet. Lofotfiske eller skrei pågår fortsatt fra januar til april hvert år, og er den viktigste årsaken til at det har bodd og fortsatt bor mennesker i Lofoten.

Fiskerne var nøysomme, og både arbeidet og sov i båtene sine. De minste båtene ble draatt på land og hvelvet, slik at fiskerne kunne sove under dem. På 1100-tallet bestemte kongen at det skulle bygges rotbuer for de tilreisende fiskerne, slik at de skulle ha tak over hodet når de ikke var ute på havet. Livet på havet var utfordrende og ofte forefullt, og mange av de som dro ut for å søke lykken kom aldri tilbake igjen.

Eksport av tørrfisk har skaffet Lofoten kontakt med omverdenen og internasjonal orientering og kulturutveksling.

Siden førstebestigningen av den stulle fjellknausen Svolværgeita i 1910 har mennesker fra hele verden søkt utfordringer i Lofotnaturen. Videofilmer av klatring, skikjøring, sykling, skating og surfing i spektakulære omgivelser lokker stadig flere til å komme.

Moderne ekstrem sportutøvere har en del likhetstrekk med de første fiskerne som kom til Lofoten. De kommer for å utnytte natursressene. De er villig til å ta risiko for å oppnå det de vil ha. Fiskerne gjorde det nok for det meste av nød og nødvendighet, men hadde sikkert mange adrenalinikk av sine opplevelser på havet.

Utnyttelse av fiskeressursene har gitt Lofoten og Norge store eksportinntekter. Å bruke naturen som ekstrem sportsarena skaper også inntekter og arbeidsplasser. Ekstrem sport er vår nye primærnæring, og når den drives på naturens egne premisser, kan vi regne med at den er bærekraftig nok til å vare så lenge det fins eventyrlust.

EXTREME SPORTERS HUB LOFOTEN

ESHL er en møteplass midt i byen, for alle som har dragnin mot spennende aktiviteter ute i naturen. Et sted å starte dagen, fikse utstyr, spise, få informasjon og gode råd. Et sted å vente når værtforholdene gjør det umulig å dra på fjellet eller sjøen. Et sted å møtes etterpå. Dele opplevelser. Være en del av et miljø. Hvile, sove, drømme.

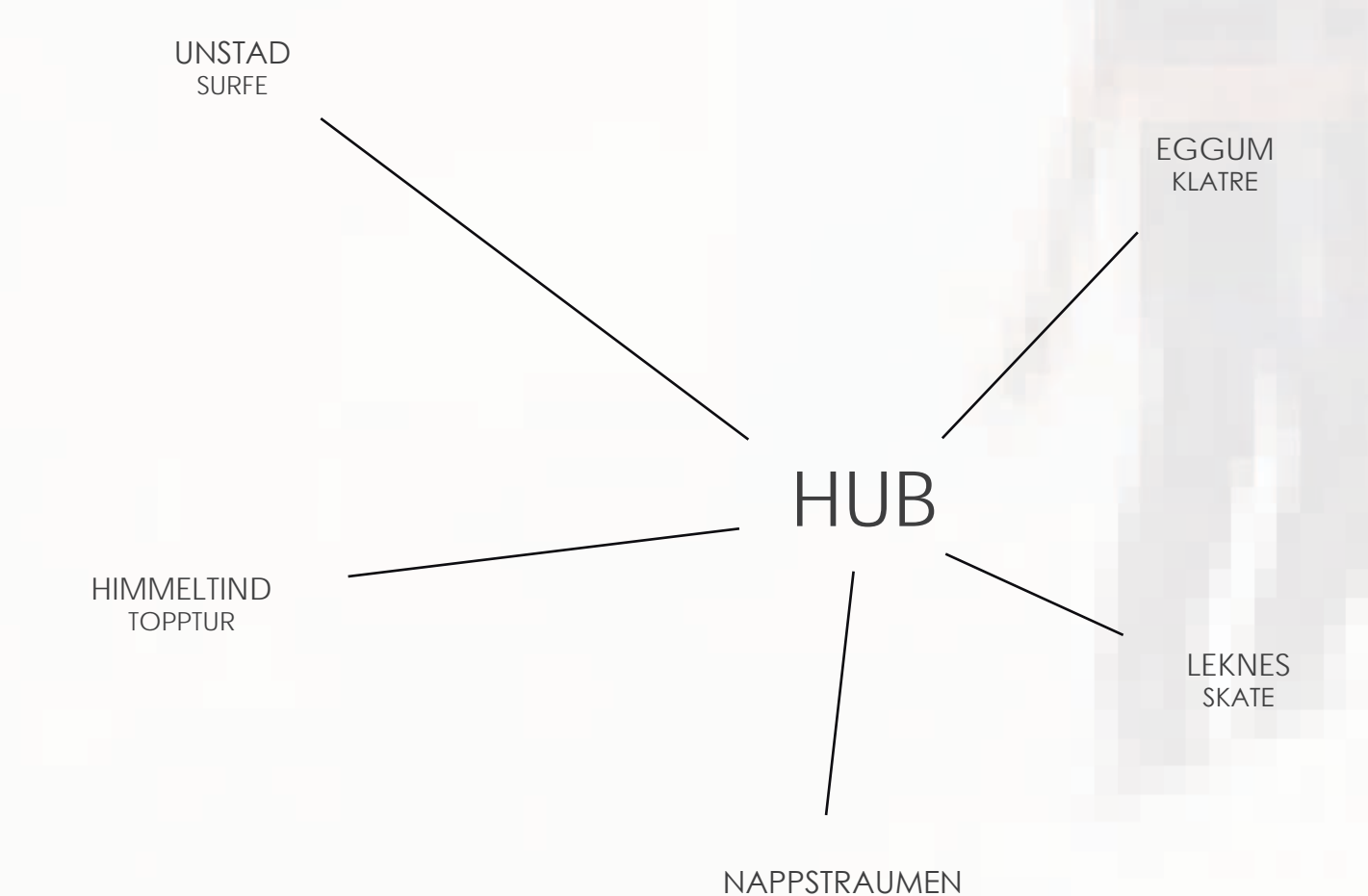
Bygningen skal tilføre byen og bylivet noe nytt ved å utfordre måten vi vanligvis tenker bygninger på. Den skal utfordre brukerne til å tenke selv og inspirere til å ta den i bruk på sin måte.

ekstrem sport - sport som byr på spennende og store (ofte farefulle) utfordringer...

... fjellklatring, fallsjermhopping (basehopping), hanggliding, paragliding, frikjøring på ski og snøbrett, motocross, terrengsykling, rullebrett, juvvandring, rafting, eivepading, wakeboard og surfing

flyt - å være fullstendig opptatt av en aktivitet slik at begreper om tid og rom forsvinner fullstendig

HUB - knutepunkt, sentrum, nav

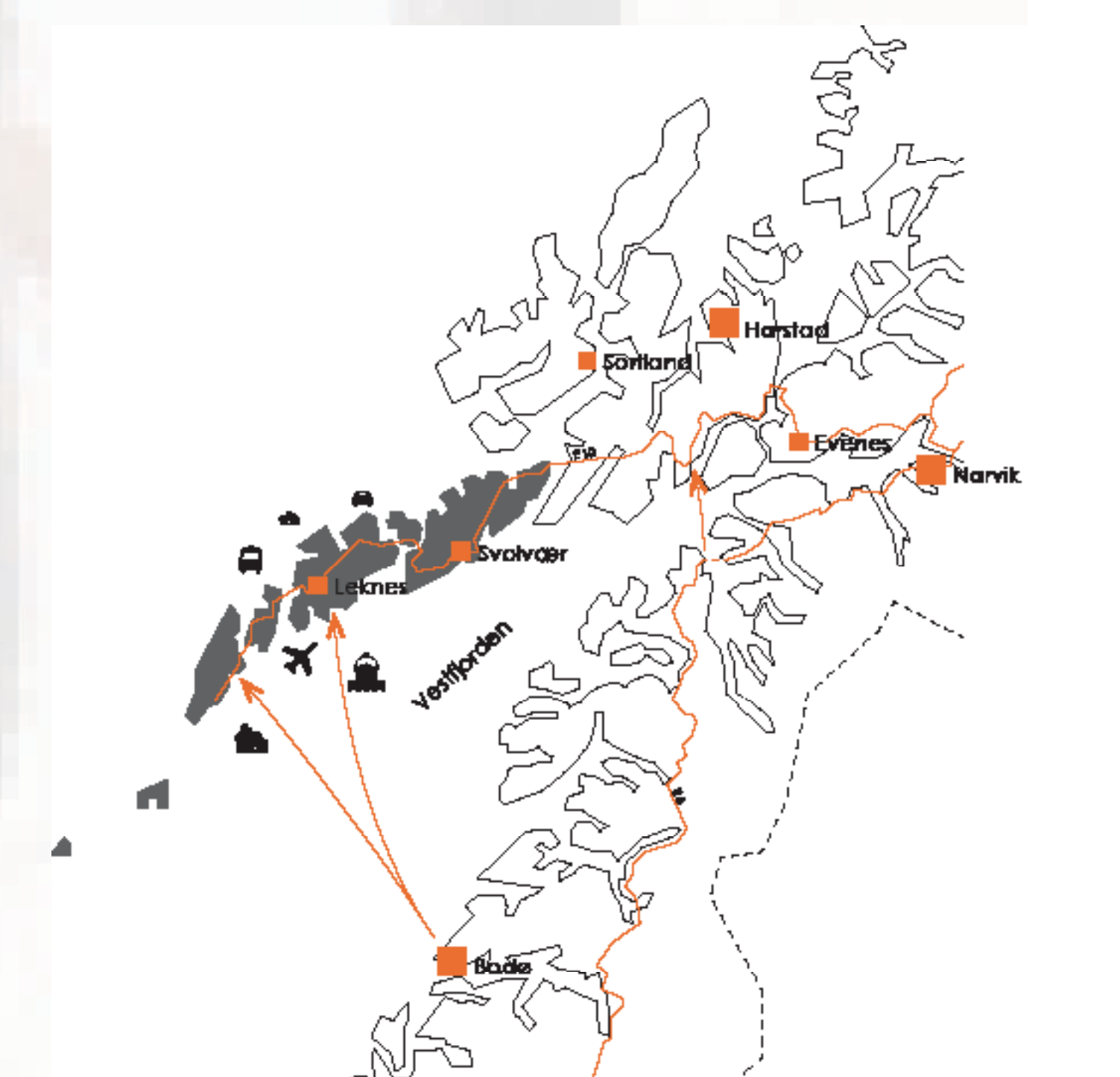
LOFOTEN; HVA, HVOR, HVORDAN?

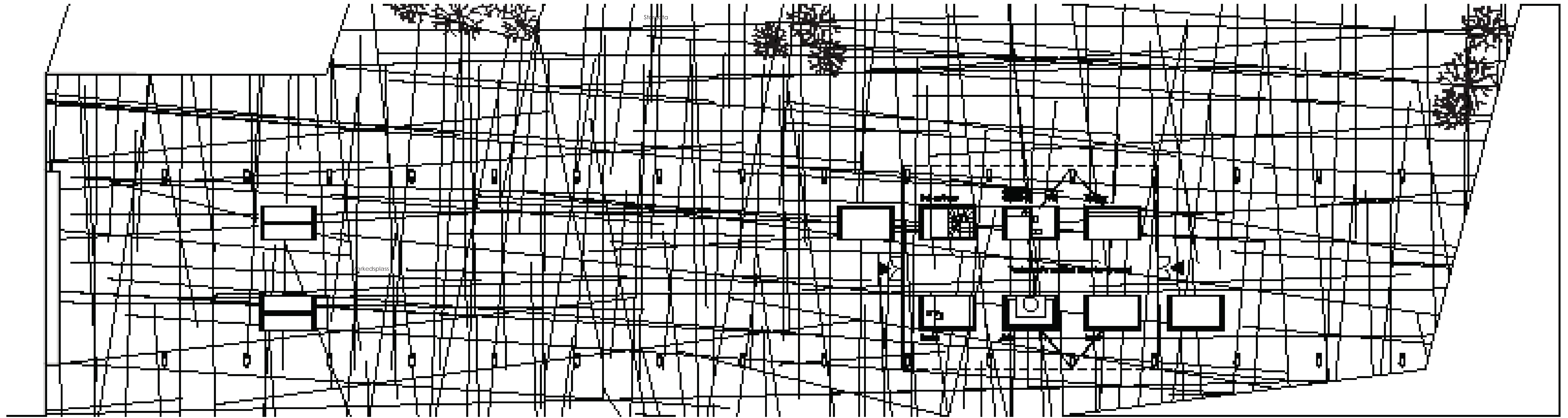
Lofoten består av seks kommuner: Vågan, Vestvågøy, Flakstad, Moskenes, Værøy og Røst, og har tilsammen ca. 25.000 innbyggere. Fra Vestfjorden ser rekken av findebekledte øyer ut som en sammenhengende fjellkjede, og kalles Lofotveggen.

Midt i Lofoten ligger Vestvågøy, som er den mest folkerike kommunen med ca. 11.000 innbyggere.

Leknes er kommunesenter i Vestvågøy, og ligger ved Europavei 10, som knytter Lofoten til E 6 via en rekke bruer og tunneller.

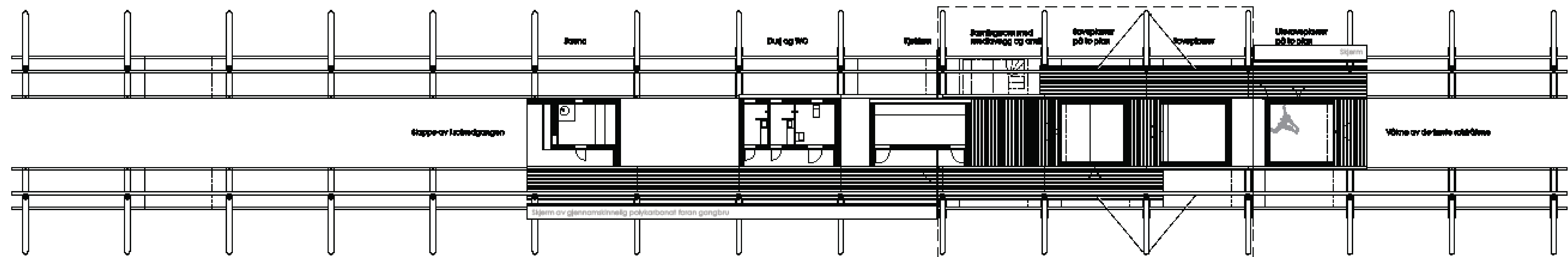
En kan også ankomme Leknes med hurtigrute fra Bodø via Stamsund, eller ferge fra Bodø via Moskenes. Det tar bare 20 minutter å fly fra Bodø, og flyplassen ligger noen minutters spasertur fra Leknes sentrum. Større charterfly lander på Evenes, som er tre timers kjøretur unna.

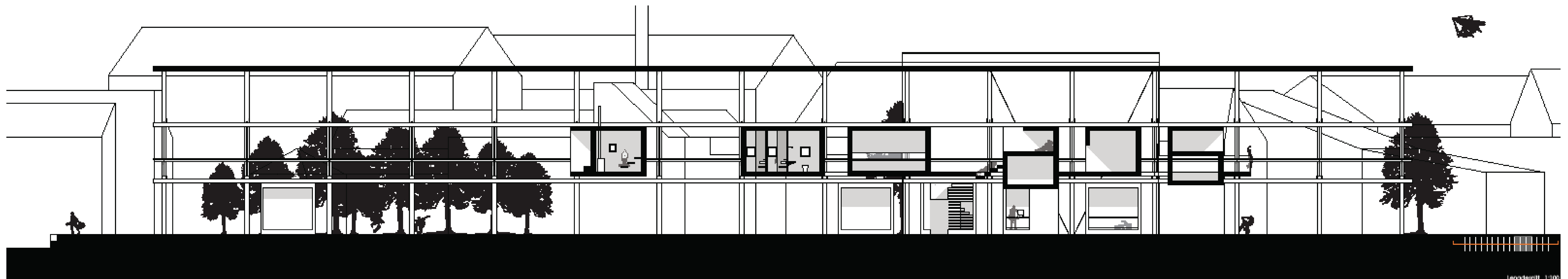

Plan 1 1:100

- A building is not something you finish.
A building is something you start.
Stuart Brand

Plan 2 1:100

Langdsnitt 1:100

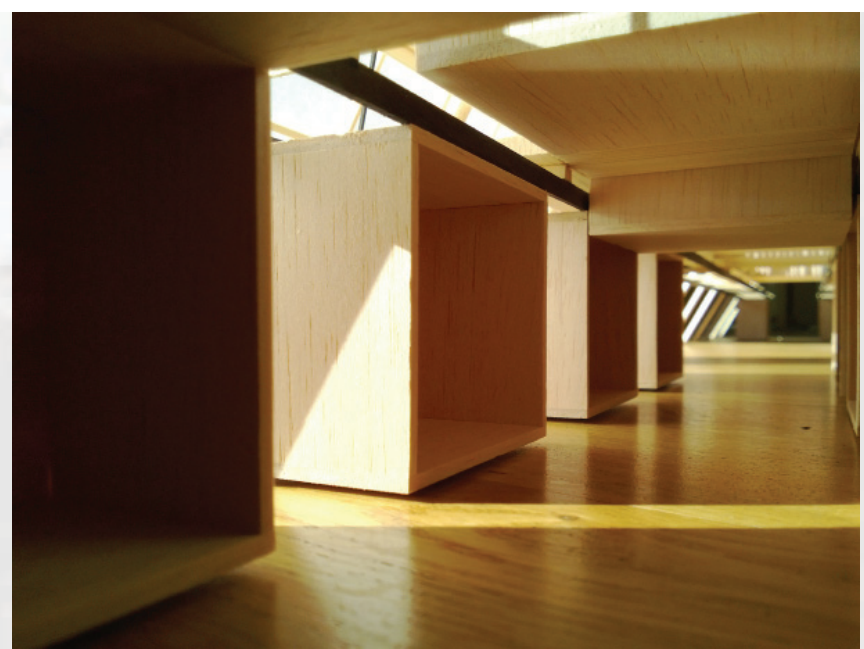
Spilevegg som filter mellom den som skal besøke badstua og observatøren på bakken.

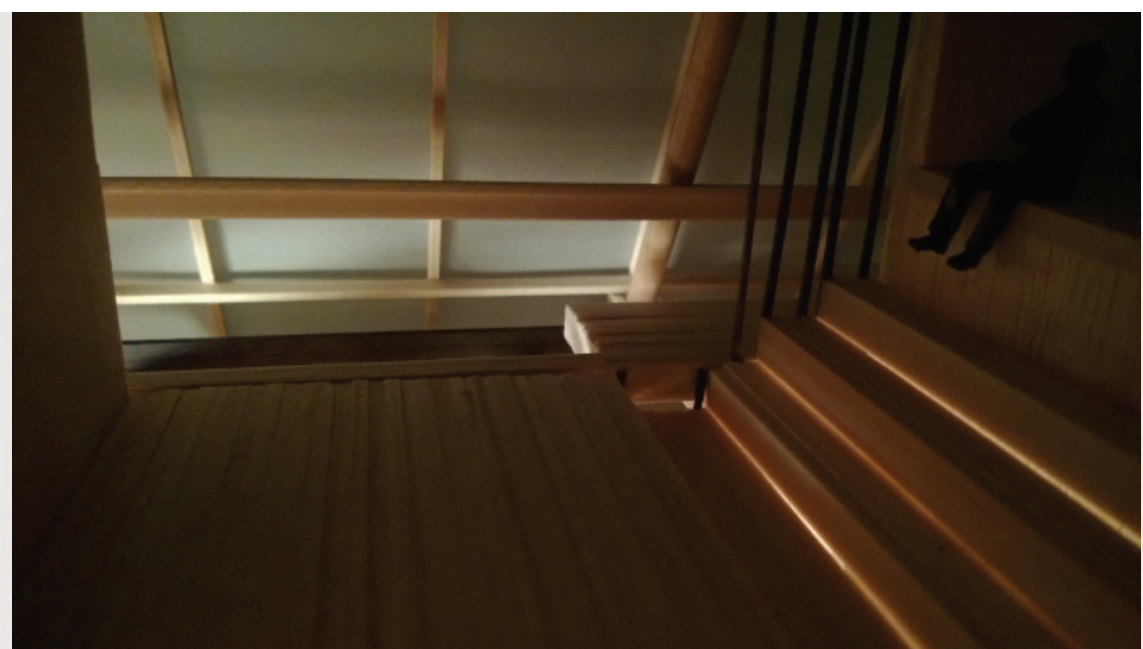
Den lokale Brettpusheren stiller ut sine goods på torget.

Polykarbonatplatene diffuserer dagslyset inn i gangsonen mellom boksene. Synlig konstruksjon.

Sovebokser som stikker ned i volumet under og definerer sekvenser av rom. Svevende funksjonsbokser.

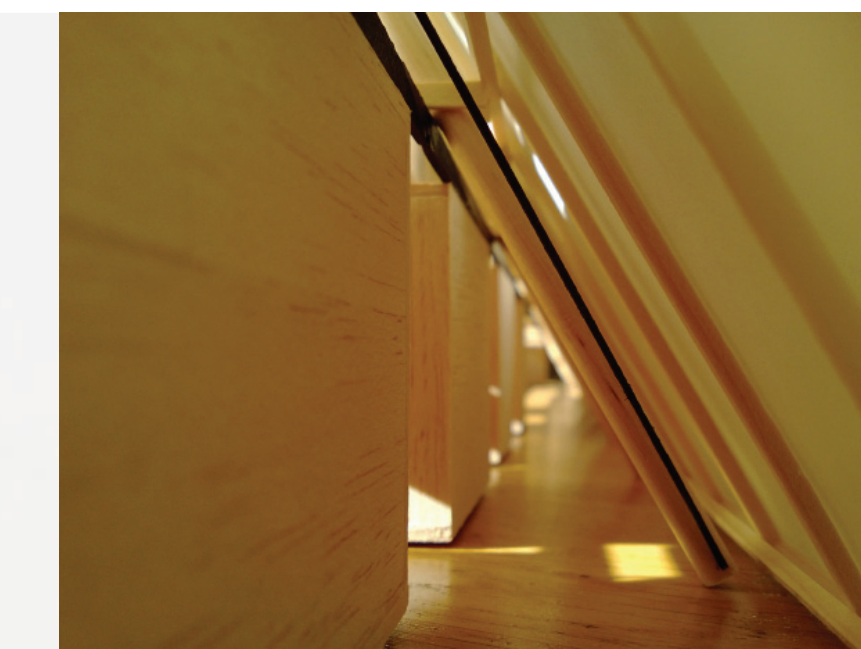
Samlingsrom med amlti og mediavegg. Elementene i amlfiet henger fra stålskinnene.

Vertikalforbindelsen er bygget inn i en funksjonsboks, og kan flyttes på samme måte som de andre boksene. Den inneholder en løfteplattform og en spiraltrapp bygget opp av lameller og lysspalter.

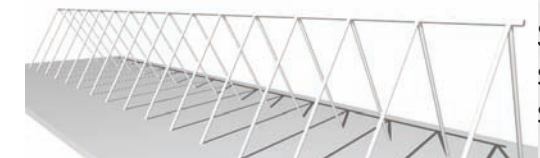

Konstruksjonsdetaljer er synlig mellom boksene, og det sterke dagslyset får boksene til å sveve.

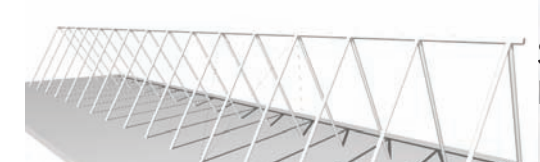

Arkaden. Spennende romforløp med høyde og bredde nok til å fylle mange funksjoner.

BYGNINGENS ELEMENTER FRA A TIL P

Søyler og bjelker av rundtømmer, sammenlagt av innstikkede stålblader, dybler og ledd.

Skråstilte stålstag stiver av konstruksjonen i lengderetning.

Bærebjelker av tre for modulene på plan 2 i en bypass-kobling til søylene med bulldog og gjennomgående bolter.

Bærebjelker av tre for gangbroer på plan 1 og funksjonsbokser på plan 1 en bypass-kobling til søylene med bulldog og gjennomgående bolter i den ene enden, og hengestag av stål i den andre.

Stålskinner festet til bærebjeldene.

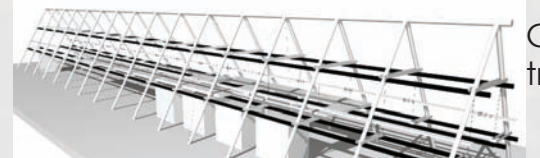
Funksjonsboksene på plan 1 henger i trinser på stålskinnene, og kan flyttes i byggets lengderetning.

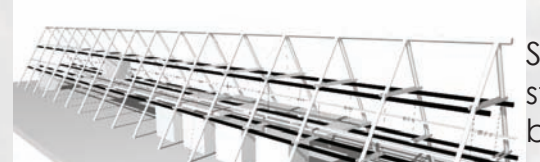
Gangbroer og gulv på plan 2 av koblede, massive trebjelker.

Håndlister av tre.

Gulvmoduler av koblede, massive trebjelker mellom gangbroene.

Sauna henger på trinser i stålskinnene og kan flyttes i byggets lengderetning. Dette gjelder alle boksene.

Dusjer og WC.

Dusjer og WC.

Kjøkken.

Spilevegger som henger fra stålskinnene.

Sovebokser.

Halvgjennomskinnelige, mangelellers, isolerende polykarbonatplater i skråvegg/ tak, og iserglass i endeveggene.

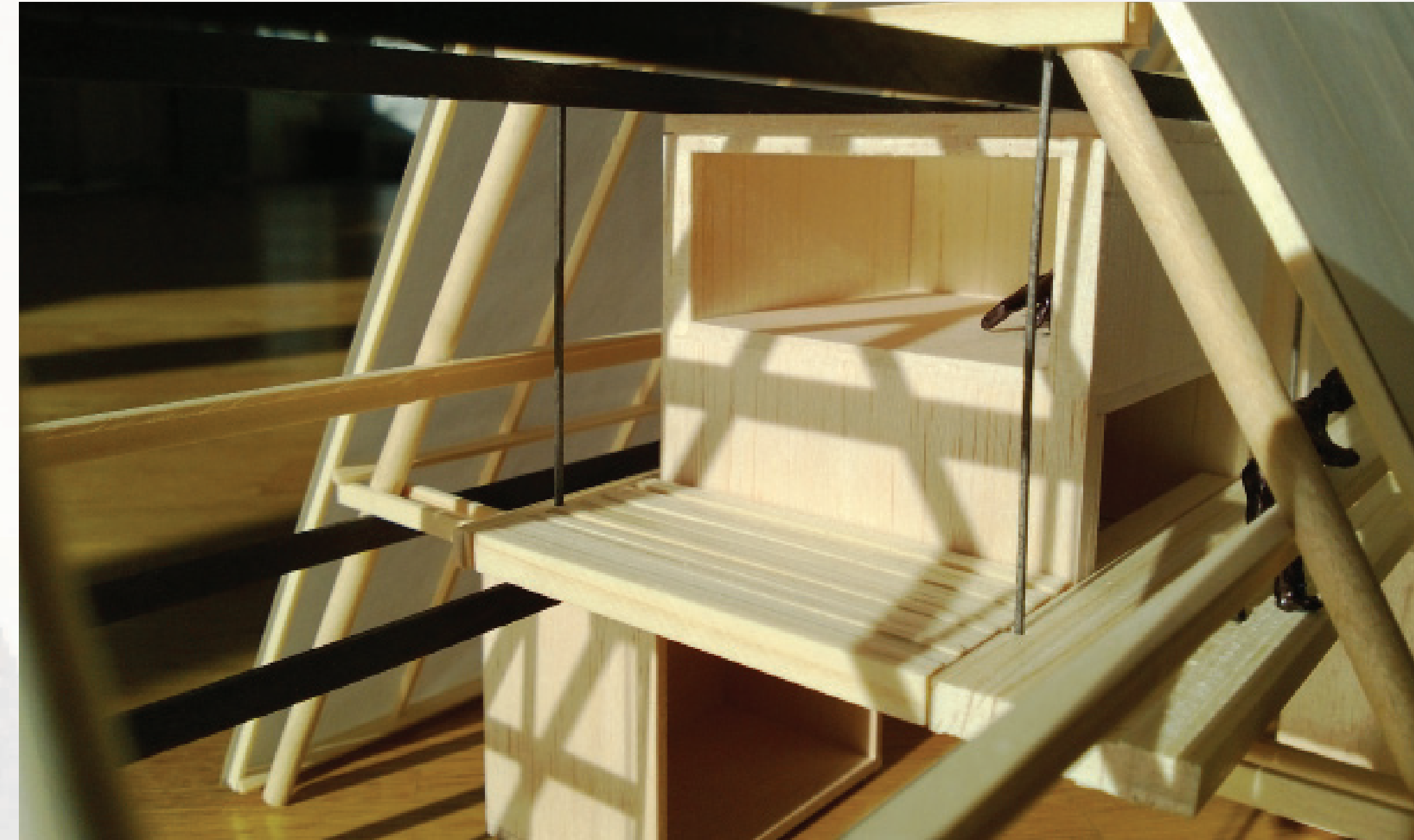
Avslutte dagen i solnedgangen utenfor saunaen.

Lokal tømmerproduksjon

I bygningen vil etter hvert fortelle sin egen historie

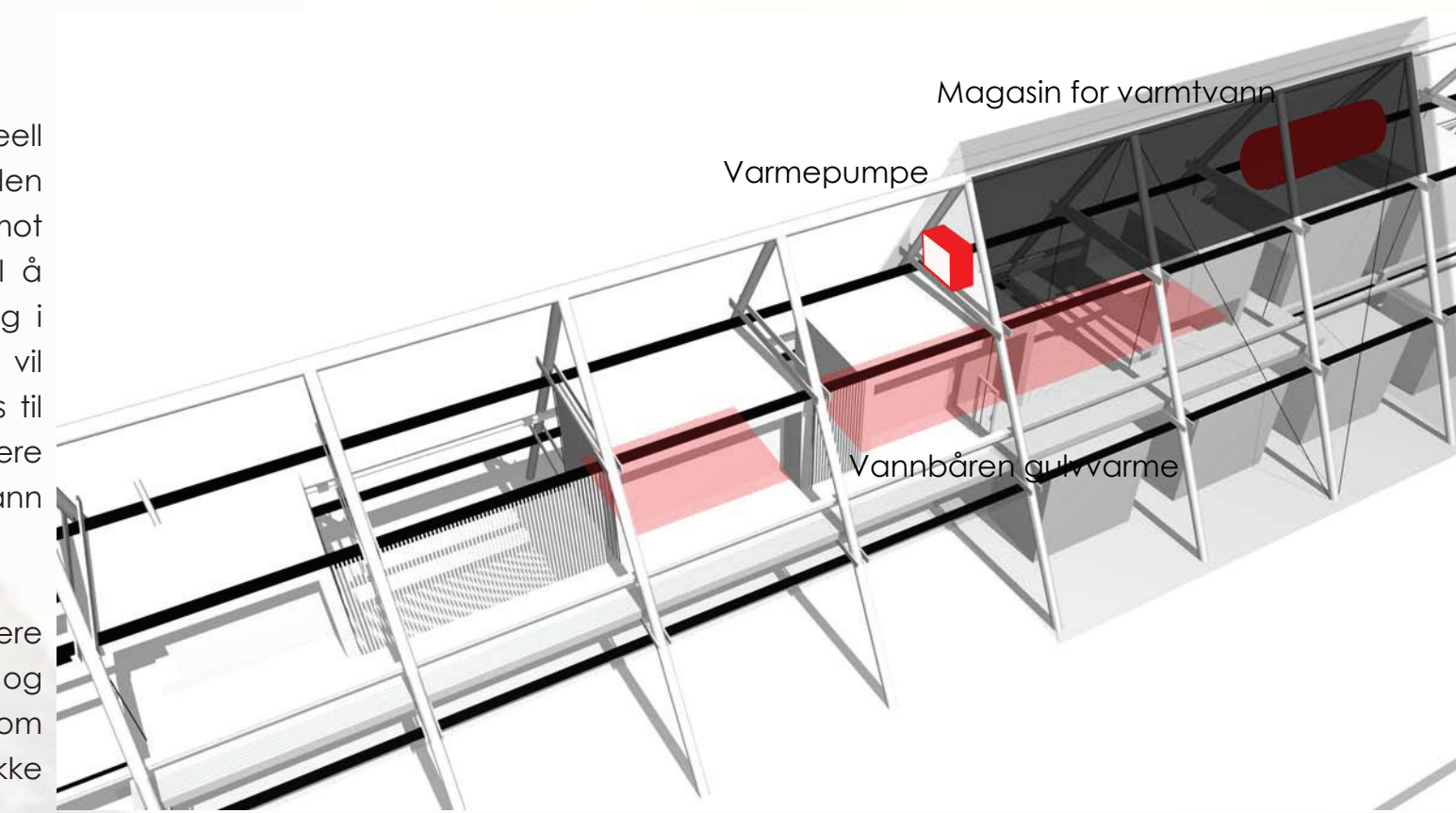

Våkne opp igjen neste morgen når de første solstrålene kryper inn i utesoveboksen.

ENERGI

Bygningens geometri og orientering er ideell for å utnytte solenergi. Solfanger på den øverste tredelen av den skrå vegg mot sørvest kan produsere nok varmt vann til å dekke behovet for dusjing og oppvarming i den lyse tiden av året. Midt på sommeren vil det være overproduksjon som kan leveres til nabolaget. To måneder i året vil det ikke være noen produksjon, og da vil en luft-til-vann varmepumpe, overta jobben.

I det halvklimatiserte volumet kan det være behov for ekstra oppvarming av og til, og det vil bli besørget av infrarøde lamper, som varmer opp overflater i oppholdssonen og ikke hele luftvolumet.

MATERIALER OG KONSTRUKSJON

De siste hundre år har det foregått ukritisk planting av store mengder gran på Vestvågøy. Plantefeltene fremstår som store mørke felt i det tidligere åpne landskapet, og skogen sprer seg ved egenfrøing til nye områder. Noe av skogen er nå moden for hogst, og sist vinter ble det tatt ut 2500 kubikkmeter tømmer. Bare ti prosent av dette ble brukt lokalt. Resten ble transportert ut av regionen.

Å bruke lokalt tømmer er et bidrag til å åpne opp igjen gamle siklinjer og landskapsformasjoner som har blitt borte. Rundtømmer trenger liten bearbeiding, og har stor bærekraft i mangedobbel forstand. Lokale materialer krever lite transport, og det blir mindre miljøbelastning enn om materialene må hentes utenfra. Bruk av lokale materialer bidrar også til sysselsetting, og inntekter til grunneiere.

Konstruksjonen består av en rekke med treleddstrammer av rundtømmer, som i toppen er forbundet med horisontale tømmerstokker. Konstruksjonen holdes stabil i lengderetningen ved hjelp av skråstivere av stål.

En kan lett assosiere denne konstruksjonen med en tradisjonell fiskehjell. Denne type hjell er fortsatt i bruk i fiskeværerne i Lofoten, for produksjon av tørrfisk.

Fisken henger på hjellen, og det gjør rommene, eller boksene i Extreme Sporters Hub Lofoten også. De henger i stålskinner, som igjen henger i bærebjelker av tre, og for plan 1, som henger i stålstag i den ene enden. Bærebjeldene danner trekant som bidrar til å stive av konstruksjonen, og å forkorte knekkelengden på søylene.

HENGEBROER OG HENGEBOKSER

Boksene er bygd opp av bindingsverk og utvendig og innvendig kledning av lokalt tømmer. De henger på trinser i stålskinner, og kan bevegges i konstruksjonens lengderetning. Anlegget kan på en enkel måte tilpasses økt etterspørsel ved å henge på flere moduler. På plan 2 fins spesialiserte moduler for soveplasser, kjøkken, WC og dusj, og sauna.

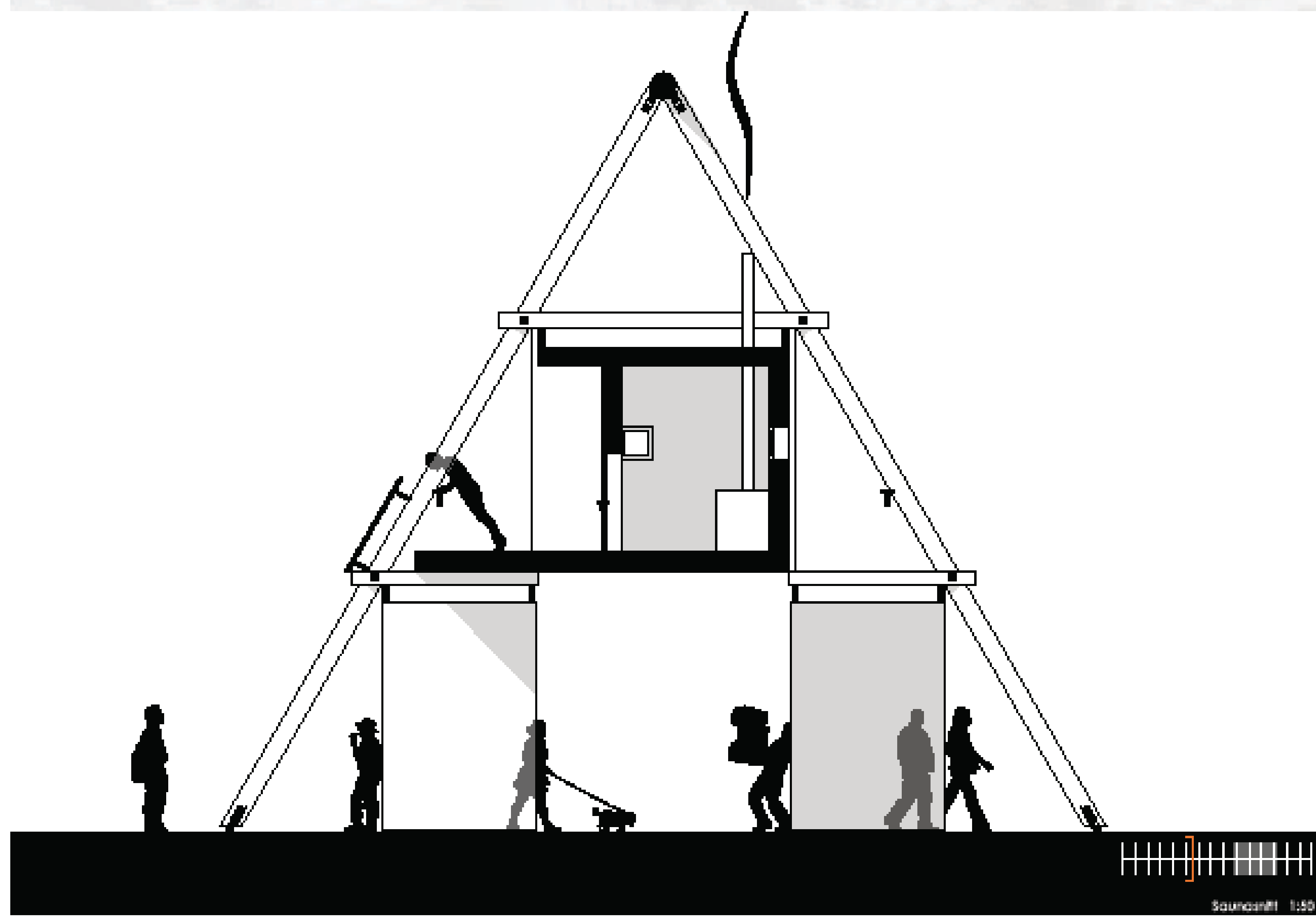
Boksene på plan 1 kaller jeg funksjonsbokser. Det er generelle volum som kan fylle ulike funksjoner, som for eksempel kontor, trapperom, toalett, lager, etc. Disse henger også over bakken, og kan transporteres ut på torget når det er mørket.

Gangbroer og gulv på plan to er også modulbasert, og kan tilpasses en endring i bruk ved flere eller færre bokser. Gangbroene er laget av koblede massive trebjelker som er 30 cm høye.

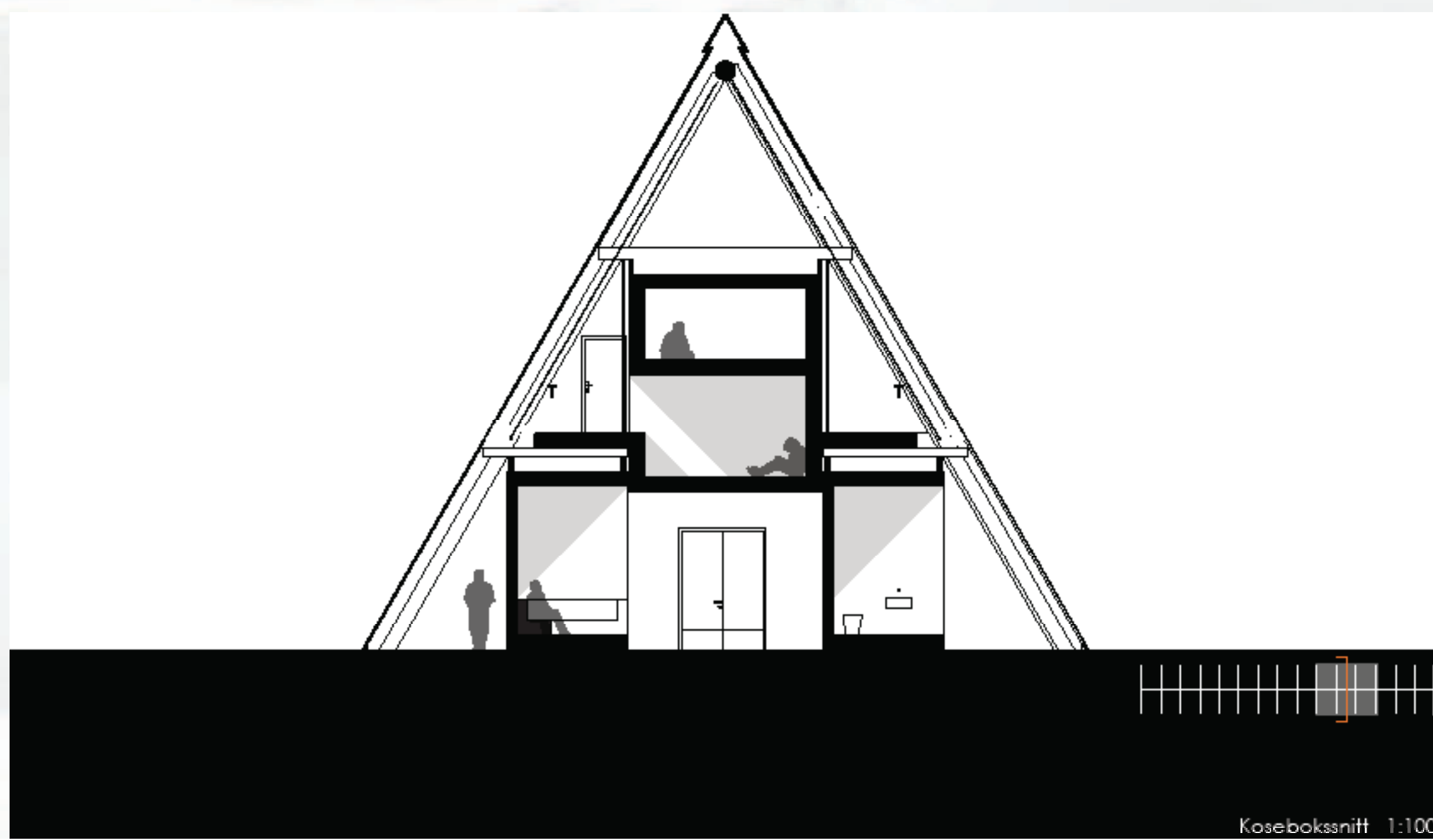
INNE - UTE - UTE - INNE

Modulene på plan 2 er bygget som klimatiserte rom, og kan plasseres hvor som helst i hovedkonstruksjonens lengderetning. Mellom boksene beveger man seg ute i friluft på massive broer av tre, beskyttet av en spilevegg mot nord og en halvgjennomskinnelig polykarbonatskjerm mot sør. Broer og bokser er separate elementer med hver sitt bæresystem, og kan tenkes som båter ved en kai.

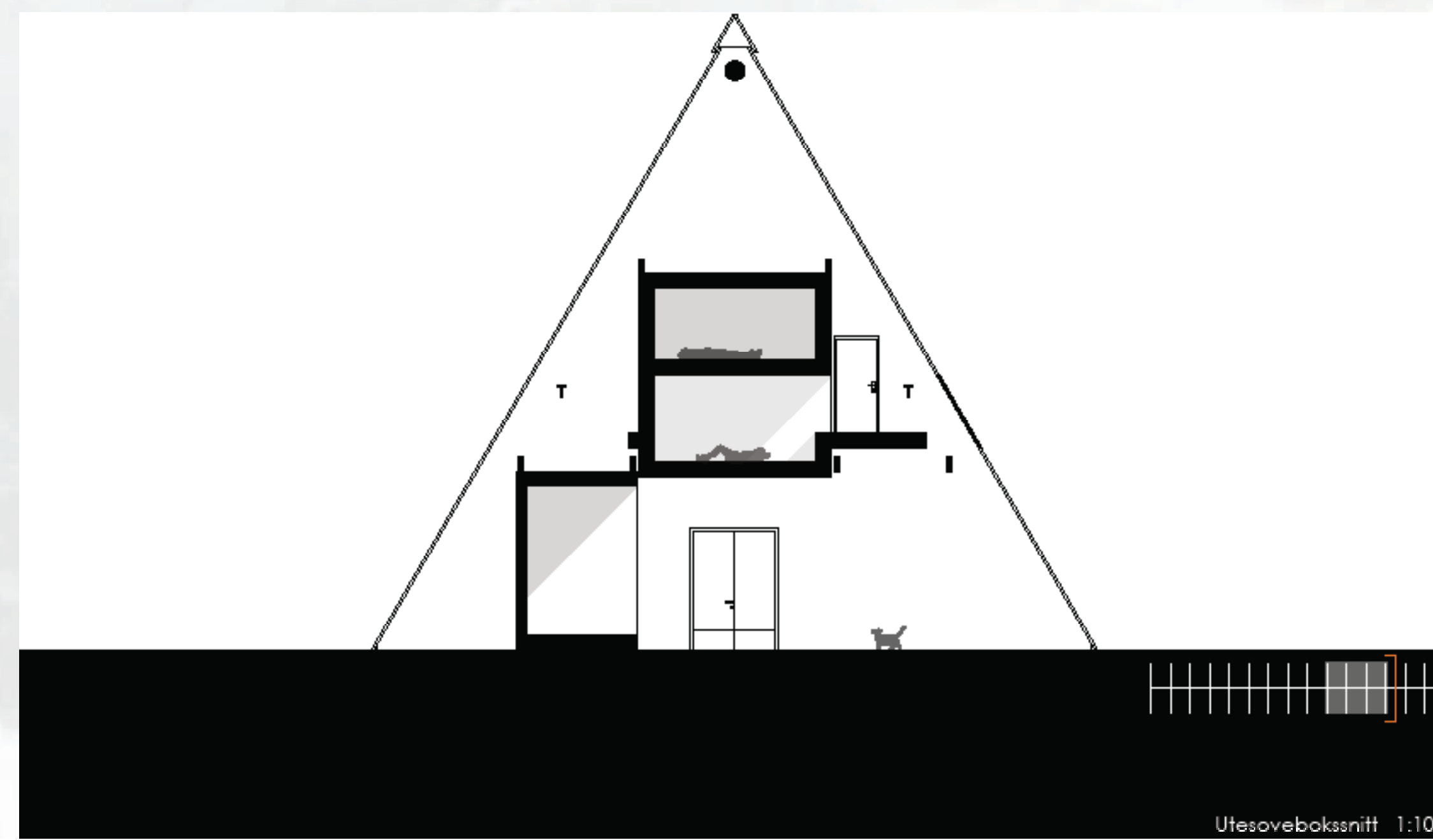
En ferdigdel av konstruksjonen er innledd med glass og halvgjennomskinnelige polykarbonatplater til et halvklimatisert rom. Soveboksene som er inne i dette rommet har samme vegglykkelse som boksene ute for å skape et massivt og beskyttende inntrykk.

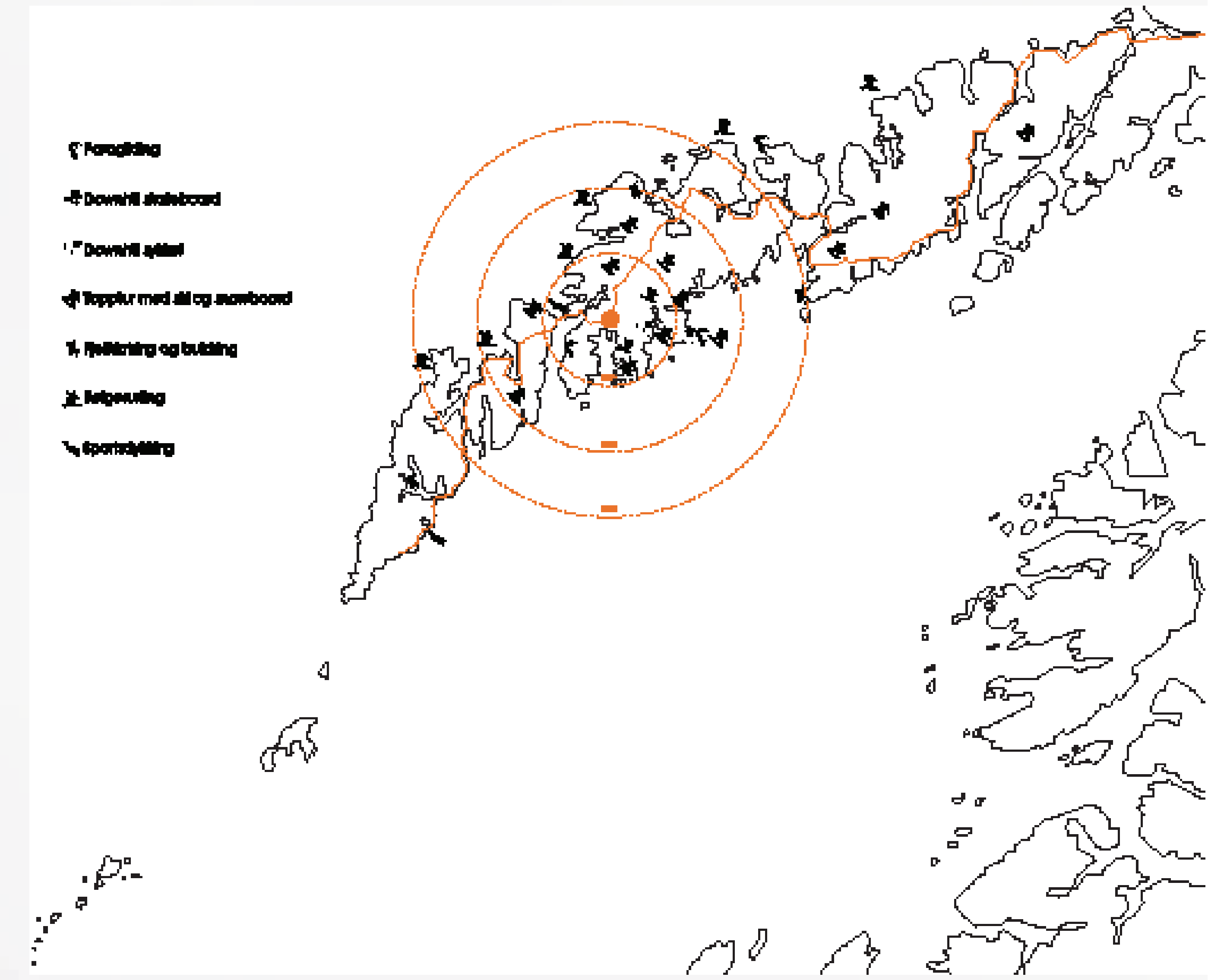
Saunacrossnitt 1:50

Koseboksersnitt 1:100

Utesoveboksersnitt 1:100

MIDT I SMØRØYET

Med Leknes som utgangspunkt er det kort vei til et stort spekter av heftige naturopplevelser. De nærmeste destinasjonene ligger bare en spasertur unna. Kjører du en halvtime langs E 10 mot øst eller vest, ligger det nye muligheter rundt hver sving. De enkelte naturelementene er kanskje ikke så spesielle i seg selv, men i Lofoten er alle typer natur konsentrert på et veldig lite område. Du trenger ikke å dra langt uansett hva du ønsker å gjøre, og med en slik konsentrasjon av muligheter rekker du å gjøre flere aktiviteter i løpet av en dag.

Om du ønsker å bestige et fjell, trenger du ikke å gå i timevis for å komme til foten av fjellet. Du kan gå dit, eller sykle dit, kanskje padle, og når du har rappellert ned igjen, kan du ta en dukkert i iskaldt vann på en stor og hvit sandstrand, og avslutte med et par sett strandvolleyball.

SUMMIT TO SEA

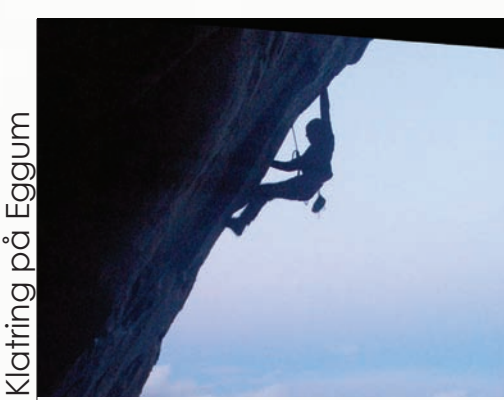
Det er en helt spesiell opplevelse å kjøre på ski eller snowboard fra en tusen meter høy fjelltopp, mot en åpen horisont, der himmel møter hav, og sola står som en likkule foran deg. Turen stopper ikke før du er i vannkanten, og du kan ta av deg fjellstyret, skifte til våttrakt og avslutte dagen i bølgen.

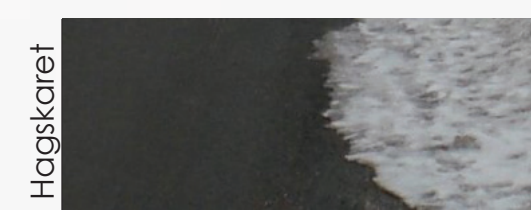
Toppkur til Himmelfinnden

Surfing på Jostedal

Klatring på Eggum

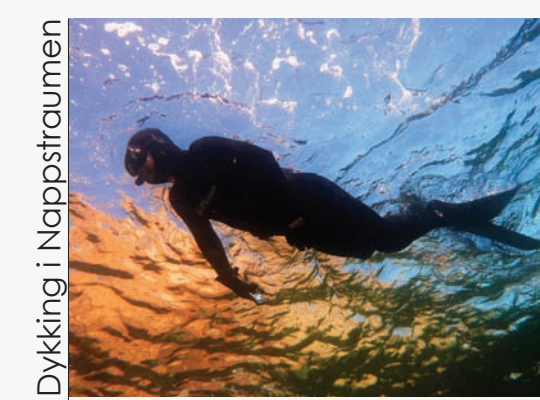
Longboard i Heggskaret

Sykling på Smevakkammen

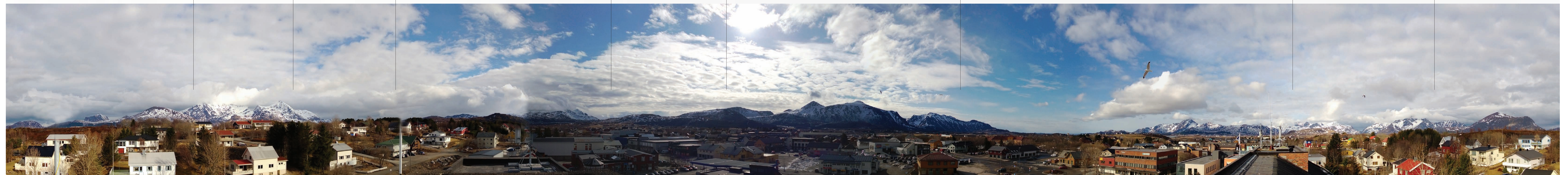
Skifing på Leines

Dykking i Nappstraumen

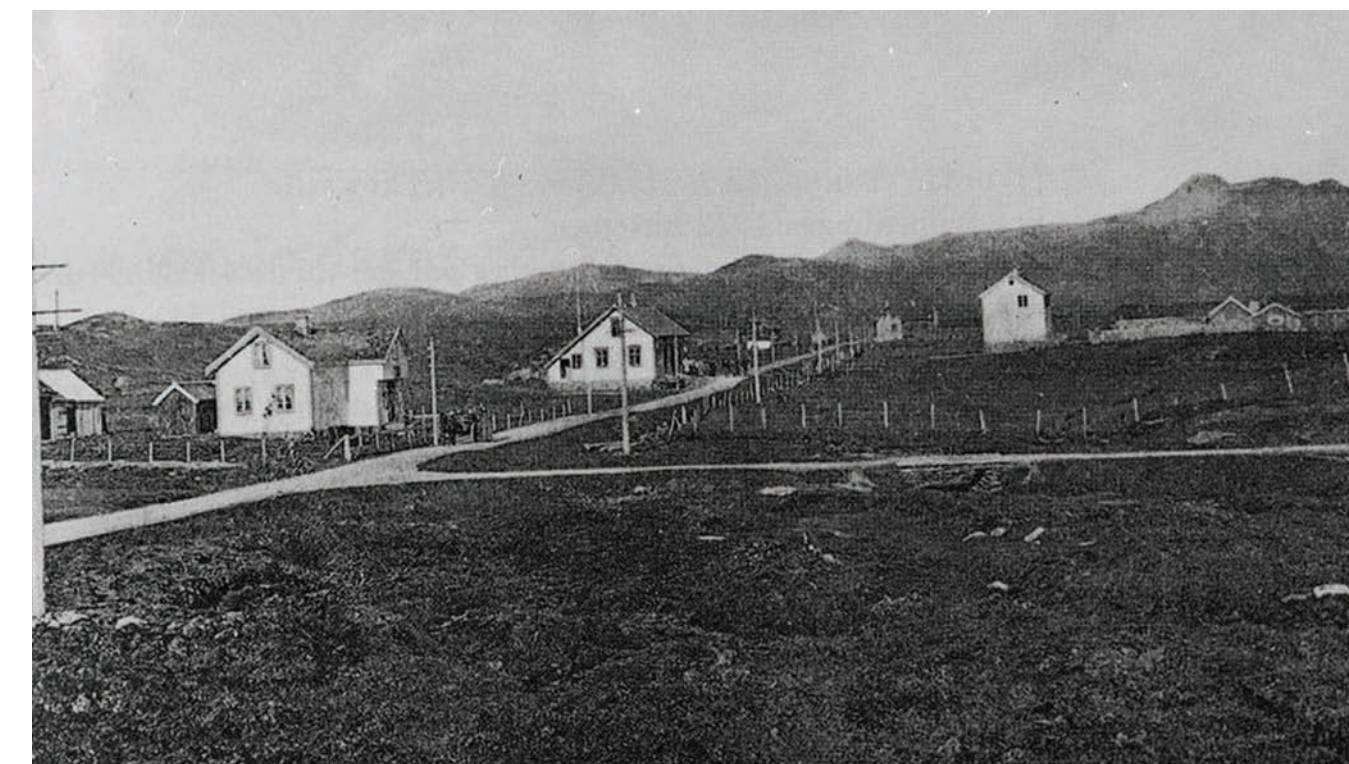
Paragliding fra Hornheia

HISTORIEN OM ET VEIKRYSS

For hundre år siden var ikke Leknes noe mer enn et veikryss midt i bondelandet. Så ble det etablert et meieri, og stedet ble et senter for de som drev jordbruk. Slakteri og hermetikfabrikk kom etter. Flere bransjer innen handel etablerte seg. Først de bransjene som hadde relevans til landbruket, og siden konfeksjon og allslags detaljhandel. Apotek kom også. Bøndene måtte møte opp på meieriet for å få kontant oppgjør en gang i måneden, og den dagen hadde de gjerne med seg hele familien på shopping.

Leknes er i dag regionens største handelssted, og tilbyr det aller meste innen privat og offentlig service og handel. Videregående- og høyskolellubud og flere høykompetente kunnskapbaserte bedrifter har sin base på Leknes.

Leknes 1900. Ferrieren til Storgata sett mot nord.

Leknes 1920. Lørettsgata midt i bildet. Leknes-elva er fortsatt åpen, og rådhusomtå er et flatt myrlandskap. Rådhusgata (den hadde neppe fått navnet sitt ennå, rådhuset ble bygget i 1983) er koblet på Storgata.

Esso-tomta 1965. Dette er sentrum i sentrum, ingen tvi om det. Internasjonal flogrekk, skulptur med fontene og hvit grus, betongkant det går an å hvile seg mot. Her reiste de julegrana og markerte spesielle anledninger.

Leknes sentrum 2012. Storgata innover i bildet fra midten og mot høyre, som er i sørvestlig retning. E 10 mot venstre. Enden av rullebanen på flyplassen helt til høyre. Leknes er i ferd med å vokse sammen med Gradval.

EKSTREMSPORTBYEN

Det har vært gjort en del forsøk på å gi byen Leknes et image, en identitet. Følelsen av samhold og fellesskap oppleves ikke så sterk på Leknes som i bygdene omkring. Der finner en patriotisme og dugnadsånd. Når det for eksempel diskuteres skolenedleggelse i distriktene, mobiliserer bygdafolket kraftig og samholdet styrkes ytterligere. Byen er et pressområde med innflyttere fra mange ulike steder, og det er ikke så lett å samles omkring felles prosjekter.

Leknes har fokus på handel, og det er gjerne aktiviteter og arrangementer som det kan bli penger av som samler store folkemengder, og det florerer med festivaler for blant annet lokalprodusert mat, husflid og kunsthåndverk, swingdans og countrymusikk. Noen heitrelste bremhatt- og skinnflynsekledte countrymusikkere har fått i gang en årlig countryfestival, som samler lassevis med likesinnede fra hele regionen til svette dager i campingvogner og idrettshall. Ut i fra dette arrangementet har det kommet karakteristiske av Leknes som "cowboybyen", men en uke i året med butikkene fulle av hatteklede rednecks er ikke nok til å gi byen et holdbart særpreget. Noen har dratt cowboyby-assosiasjonen videre ved å sammenlikne Storgata med det typiske bildet fra fordums cowboyfilmer. Handelstanden holder en knapp på "handelsbyen", men det er jo ikke så spesielt i en verden der varer kan kjøpes online hvor som helst og når som helst.

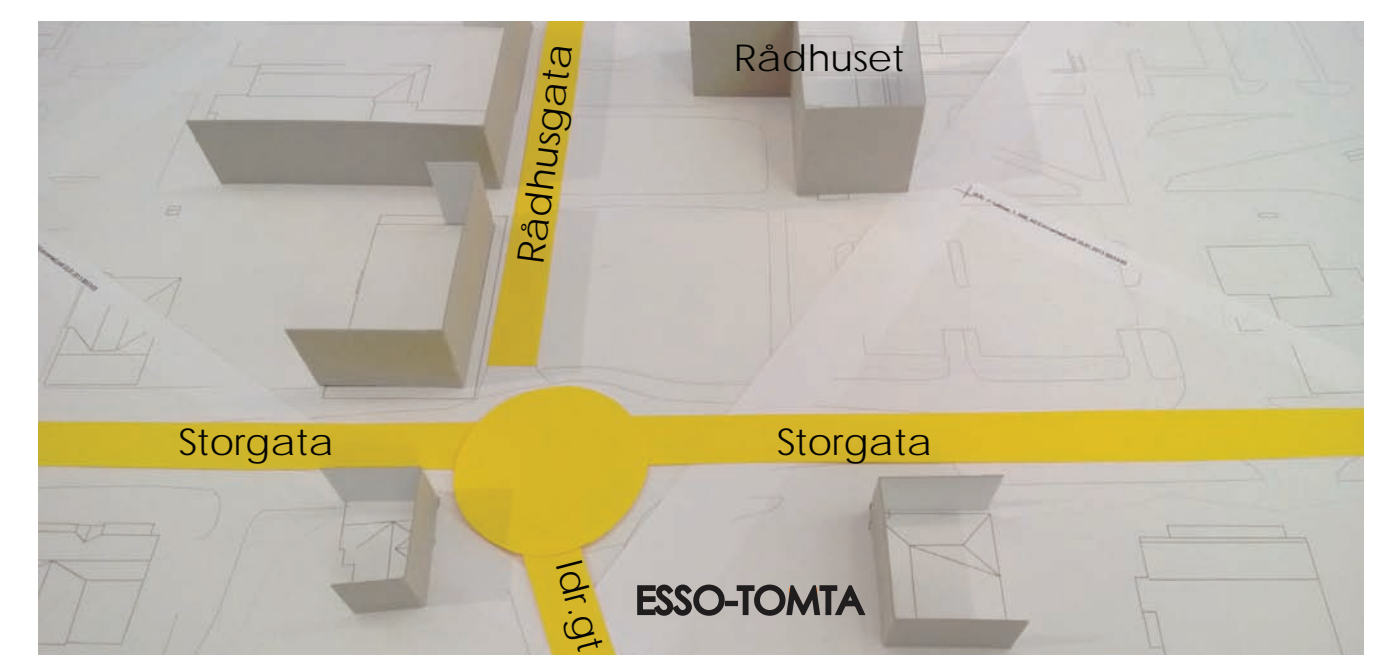
I påsken i år så jeg to fremmede gutter inne på kjøpesenteret på Leknes. De satt på en benk med sine surfebager liggende på golvet ved siden av. Senere på kvelden gikk de nedover Storgata med bagene hengende over skuldrene... og jeg tenkte... tenk om... tenk om EXTREME SPORTERS HUB LOFOTEN hadde vært realisert. Der kunne de møtt gruppen av skikjøriere som jeg snakket med på toppen av Himmeltinden tidligere, eller han som har drevet og kilet på fjorden hele uka. Tenk om...

INTERVENSJON I STORGATA

Itamteanalysen fant jeg det interessant og nødvendig å gjøre noe med trafikksituasjonen i Leknes sentrum. Den gamle sentrumsplanen skal videreføres, og ny plan er ute på høring. Ønsket om et torg som et samlede fokusområde i byen har vært på plankartet lenge, men har ikke blitt realisert. Både området foran rådhuset og Esso-tomta har vært nevnt i diskusjonen. Esso-tomta har stått ubebygget i femten år, siden den gamle bensinstasjonen flyttet til nye E 10 utenfor sentrum. En tenker altså ikke at byens hovedgate er en del av det sosiale golvet i byen. Det tenker jeg. Så lenge Storgata får fortsette å være en barriere, der biltrafikken har all makt, vil det ikke bli noen forandring. Jeg mener at drastiske grep er nødvendig for å skape det ønskede fokus på sentrum i sentrum.

Planer om full trafikkseparering gjennom sentrum og lysregulering istedenfor rundkjøring vil ikke gjøre Leknes til et bedre sted. Tvert imot. Med bakgrunn i positive erfaringer fra en rekke prosjekter i forskjellige land de siste par tiår, vil jeg fjerne all regulering i krysset og etablere et sambruksområde. Uten regler opplever trafikantene usikkerhet og oppmerksomheten skjerpes. Trafikkavviklingen baserer seg på menneskelig kommunikasjon, og ikke at vi skal oppføre oss som roboter. Bilene kjører saktere, men kommer raskere frem, fordi de slipper å stoppe. Folkgangene kan gå korteste linje mellom to punkter. Alle kan bevege seg overalt, men må ta hensyn til hverandre. Etter hvert kan sambruksområdet utvides til å gjelde hele gata.

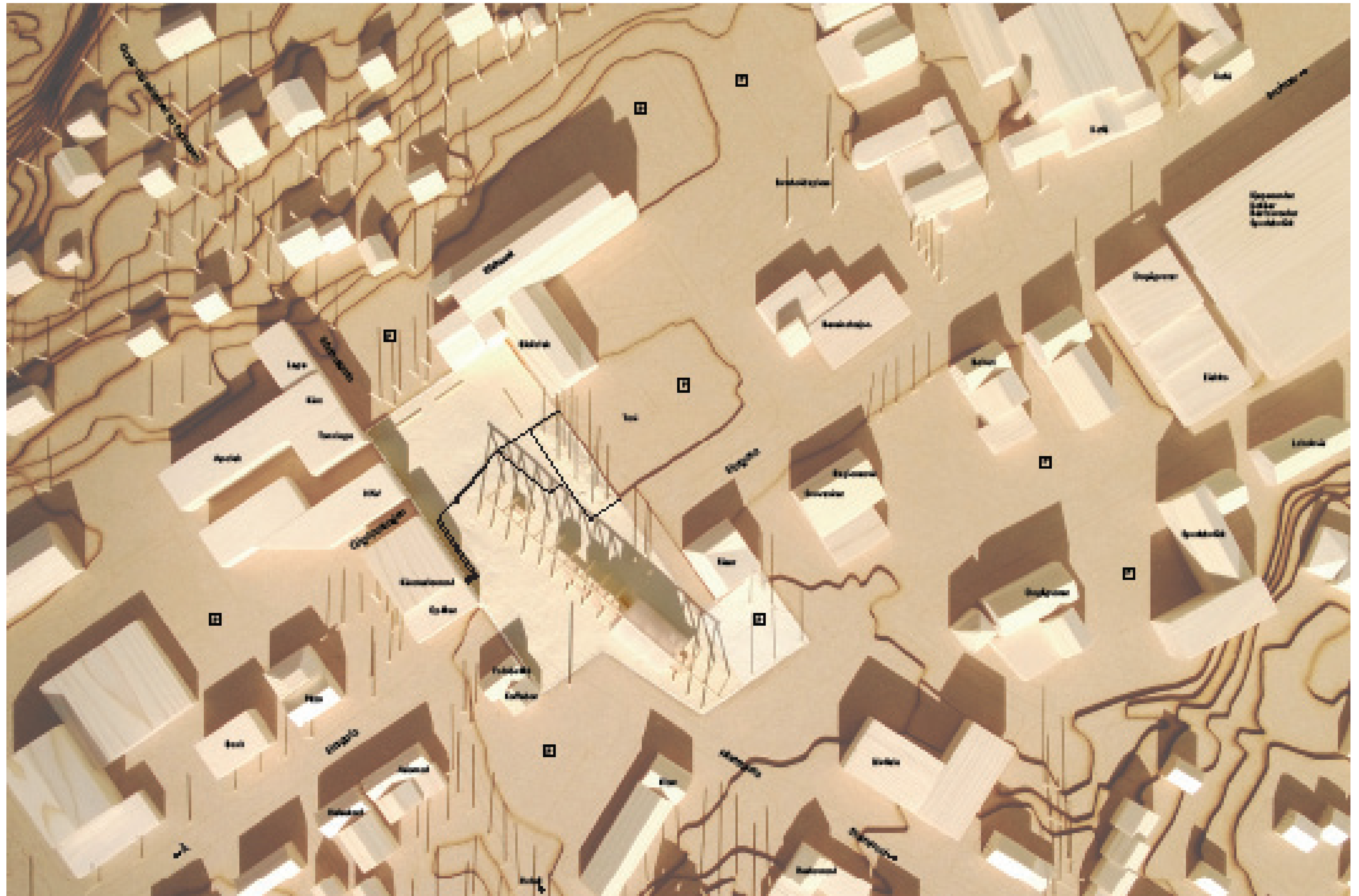
Under utviklingen av prosjektet ble det også klart for meg at å lokalisere EXTREME SPORTERS HUB LOFOTEN inne i et hus på Esso-tomta ikke ville endre særlig på dagens situasjon. Derfor definerer jeg byen Leknes, eller sentrum av Leknes som HUB-en. Her fins et rikt serviceilbud, men den gruppa jeg ønsker å tjene trenger et møtested. Den store åpne trekonstruksjonen gir byen et kjennemerke som garantert vil bli husket av de som har beveget seg gjennom den, og vil sette Leknes på kartet som EKSTREMSPORTBYEN. Den åpne strukturen inviterer til differensiert bruk, og aktiverer stedet som et sosialt uterom.

Nåværende situasjon med rundkjøring og avklippet Rådhusgate.

Ny situasjon med sonedelt sambruksområde og bedre tilgjengelighet for alle.

Situasjonsplan 1:500

Snitt gjennom Leknes sentrum mellom flyplass og europavei 1:500

